

Renovering av Trudeluttens plaskdamm

Slutrapport

Namn på projekt:

Renovering av Trudeluttens plaskdamm

Sökande

Nämnd:	Kontaktperson:
Järva stadsdelsnämnd	Amanda Jarhage
Epost:	Telefon:
amanda.jarhage@stockholm.se	08-50802276

Datum för inlämnade av slutrapport
2026-04-22

Innehåll

1	Beskrivning av projektet	3
1.1	Klimatåtgärdens övergripande syfte	3
1.2	Bakgrund	3
1.3	Beskrivning av åtgärden	3
1.3.1	<i>Åtgärdens mål och syfte</i>	3
1.3.2	<i>Åtgärdens projektorganisation</i>	3
1.3.3	<i>Avgränsning</i>	3
2	Resultat	4
2.1	Uppfyllelse av projektmålen	4
2.2	Beskrivning av åtgärdens effekt	4
2.3	Innovativitet och/eller uppväxling	5
3	Genomförande	5
4	Ekonomi	5
4.1	Åtgärdens budget och tilldelade medel	5
4.2	Påverkan på driftkostnader	5
5	Övriga erfarenheter	5

1 Beskrivning av projektet

1.1 Klimatåtgärdens övergripande syfte

Ange vilket syfte som var viktigast för åtgärden.

- ☐ *Minskade klimatpåverkande växthusgasutsläppen*
- ☒ *En höjd beredskap för klimatförändringar*
- ☐ *Minskad energianvändning*

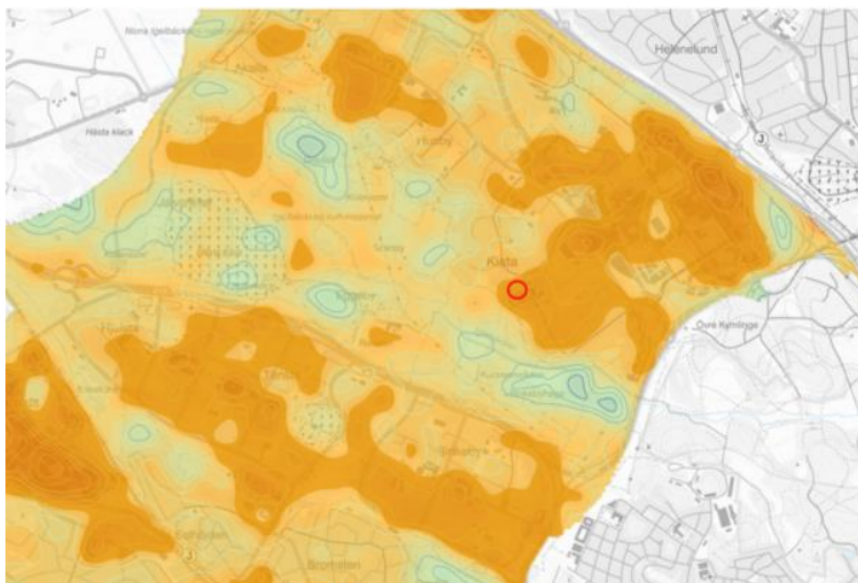
1.2 Bakgrund

Ett förändrat klimat med stigande medeltemperaturer medför betydande risker för samhället, där värmeböljor förväntas inträffa oftare och vara mer långvariga. Detta drabbar särskilt utsatta grupper, såsom äldre och barn. Utemiljöer som erbjuder svalka är avgörande för medborgarnas hälsa och välbefinnande, och blir särskilt viktiga i socioekonomiskt svaga områden som Järva, där de flesta bostäder saknar tillgång till egna uteplatser eller trädgårdar. Den trångbodda bebyggelsen gör att offentliga miljöer får en central roll för medborgarna. Många invånare i Järva har begränsad tillgång till exempelvis fritidsboende, vilket gör offentliga åtgärder för att minska risken för ohälsa under värmeböljor ännu mer kritiska, särskilt nära förskolor, centrummiljöer och parker.

Stora delar av Järva utsätts för höga strålningstemperaturer under värmeböljor, vilket innebär att den upplevda temperaturen ofta överstiger den faktiska lufttemperaturen. Detta har negativa konsekvenser för invånarnas hälsa och välbefinnande. Området präglas av en hög andel hårdgjorda ytor, såsom stora parkeringsplatser och breda gator, vilket bidrar till en ökad värmeackumulering. Dessutom är de offentliga parkerna och lekplatserna ofta belagda med asfalt, betong och gummiasfalt. Mellan åren 2013 och 2021 har temperaturer över 35 grader registrerats i Järva, vilket gör det till ett av de mest värmeutsatta områdena i staden, mycket större än innerstadens steniga ytor. Till skillnad från centrala Stockholm, där parkerna har etablerade träd som erbjuder skugga och svalka, saknar många av Järvas parker tillräckligt med bevuxna ytor.

I avsaknad av större öppna vattendrag med badplatser är de offentliga plaskdamarna i området betydelsefulla och uppskattade målpunkter för invånarna. Det är därför avgörande att dessa plaskdammar underhålls och renoveras för att säkerställa deras fortsatta svalkande funktion och därigenom bidra till att motverka negativa hälsoeffekter i stadsmiljön.

Kartmarkering på var Trudelutten är belägen i stadsdelsområde i värmekartan

1.3 Beskrivning av åtgärden

För att förlänga anläggningens livslängd och därmed bevara dess funktion har förvaltningen bytt ut plaskdammens teknik samt cirkulationsledning. I samband med det lät förvaltningen uppföra ett teknikhus för att inrymma plaskdammens nya teknik ovan mark. Tidigare var tekniken placerad under mark, vilket inte uppfyller dagens krav på arbetsmiljö och riskhantering.

1.3.1 Åtgärdens mål och syfte

Syftet med åtgärderna är att säkerställa att plaskdammen i Järva kan fortsätta fungera som en trygg och svalkande offentlig miljö för invånarna, särskilt under värmeböljor, samtidigt som arbetsmiljön och säkerheten kring tekniken förbättras. Målet är att förlänga anläggningens livslängd genom att uppgradera plaskdammens teknik och cirkulationsledning, samt att säkerställa att dammen förblir tillgänglig och attraktiv för alla åldrar, med särskilt fokus på utsatta grupper. Genom att placera tekniken ovan mark i ett nytt teknikhus följs gällande lagar och riktlinjer för arbetsmiljö och riskhantering, och åtgärden bidrar också till att stärka områdets klimatanpassning genom att offentliga miljöer blir bättre rustade att hantera ökade temperaturer och värmeböljor på ett tryggt och hållbart sätt.

1.3.2 Åtgärdens projektorganisation

Parkingenjör på Järva stadsdelsförvaltning samt projektledare på trafikkontoret.

1.3.3 Avgränsning

2 Resultat

2.1 Uppfyllelse av projektmålen

Utsläppsfaktor:

Utsläpp av CO2-ekvivalenter
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

och/eller

Energianvändning (kWh/år)
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

Effekt (kW)
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

och/eller

Uppnådd effekt av klimatanpassningsåtgärd
Genom renoveringen och uppgraderingen av plaskdammen säkerställs dess fortsatta funktion som en svalkande och trygg utemiljö för invånarna, vilket minskar risker för ohälsa under värmeböljor, särskilt för utsatta grupper såsom barn och äldre.

och om relevant

Övriga effekter (andra miljöeffekter, påverkan på arbetsmiljö, positiva hälsoeffekter, uppkomna vinster, synergier, lärdomar för framtiden m.m.)
Placeringen av tekniken ovan mark i ett teknikhus förbättrar arbetsmiljön och minskar risker för driftpersonal, samtidigt som anläggningens livslängd förlängs.

2.2 Beskrivning av åtgärdens effekt

Renoveringen och uppgraderingen av plaskdammen i Trudelutten har i hög grad uppnått de uppsatta målen. Anläggningens livslängd har förlängts genom utbyte av teknik och cirkulationsledning, och den nya tekniken placerad ovan mark i ett teknikhus uppfyller dagens krav på arbetsmiljö och riskhantering.

Åtgärden bidrar även till stadens samlade klimatanpassning genom att minska negativa hälsoeffekter av extremvärme och stärka områdets motståndskraft mot framtida värmeböljor. Den samlade klimatnyttan för staden består i att fler offentliga miljöer blir funktionella och svalkande vid höga temperaturer, vilket minskar sårbarheten hos invånare i socioekonomiskt utsatta områden.

Effekten kommer att följas upp genom regelbundet underhåll och driftkontroller, samt återkommande mätningar av teknisk funktion och vattenkvalitet. Besökarnas användning och upplevda komfort kan även följas upp via enkäter och observationer under sommarsäsongen för att säkerställa att målen för hälsa, tillgänglighet och klimatanpassning fortsatt uppfylls.

2.3 Innovativitet och/eller uppväxling

3 Genomförande

År	Aktiviteter
2025	Renovering av plaskdammens teknik
2026	Igångsättning av plaskdammen med ny teknik

4 Ekonomi

4.1 Åtgärdens budget och tilldelade medel

Åtgärdens initiala budget	3 900 000
Åtgärdens totala investering	2 661 400
Varav ev. extern nationell medfinansiering	
Varav ev. extern övrig medfinansiering (t.ex. EU)	
Beviljat belopp från CM4 klimatinvesteringsmedel	5 000 000
Åtgärdens totala investering, utfall	4 430 000
Driftkostnadspåverkan (+ -)	

Den ursprungliga entreprenadkalkylen uppgick till 3 900 000. I samband med att teknikhusets underlag/ramhandling justerades utifrån platsens förutsättningar samt för att anpassas estetiskt till den övriga parkens gestaltning tillkom vissa arbeten. Detta medförde att projektets slutliga kostnad uppgick till 4 430 000.

Av den totala kostnaden finansierades enbart 2 661 400 kr via klimatinvesteringsmedel, medan resterande del finansierades av tillskott från andra investeringsmedel. Detta eftersom projektet försenades och delvis genomfördes i början av 2026, då klimatinvesteringsmedel inte längre fanns att tillgå.

4.2 Påverkan på driftkostnader

De långsiktiga drift- och underhållskostnaderna förväntas att minska, då den nya anläggningen skapar bättre förutsättningar för en mer kontrollerad och ändamålsenlig drift, då tekniken är ny och uppförd enligt aktuella standarder. Tillgängligheten till tekniken ovan mark förbättrar även möjligheterna till tillsyn, service och reparationer, vilket bedöms minska risken för kostsamma driftstörningar.

De som berörs av åtgärderna är främst förvaltningen som ansvarar för drift och underhåll av anläggningen, samt invånarna i området som nyttjar plaskdammen.

5 Övriga erfarenheter

En central lärdom är att uppförandet av teknikhus kräver bygglov, vilket innebär en relativt lång handläggningstid. Detta är en faktor som behöver beaktas tidigt i planeringsprocessen.

Eftersom projektet i stor utsträckning finansieras genom klimatmedel som är årsbudna, är det avgörande att bygglovsprocesser initieras i ett mycket tidigt skede. Detta för att säkerställa att genomförandet inte försenas eller riskerar att behöva skjutas upp till kommande budgetår.

Flera plaskdammar i stadsdelsområdet är i stort behov av liknande upprustningar. Många anläggningar saknar i dagsläget teknikhus ovan mark och har tekniska system som är uttjänta och i behov av utbyte. Erfarenheterna från detta projekt är därför viktiga att ta tillvara i kommande investerings- och planeringsarbete.